

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์หาตัวประกอบของสมรรถภาพของ
 อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนตามการรับรู้ของตนเอง อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ
 ผู้บริหาร และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหารจากหน่วย
 ประสบการณ์วิชาชีพ และสถาบันฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 66 คน อาจารย์
 นิเทศก์ฝ่ายคณะครุศาสตร์ จำนวน 120 คน อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนจำนวน
 325 คน และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 313 คน ผู้วิจัยเก็บ
 รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจที่สร้างขึ้นเอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
 5 ระดับ บรรจุข้อกระทง 76 ข้อ ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพที่สำคัญของอาจารย์
 นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ซึ่งครอบคลุมตัวประกอบทั้ง 6 ตัวประกอบ ตามกรอบที่กำหนดไว้
 คือ ความรู้ในเนื้อหาวิชาและหลักสูตร 12 ข้อ ทักษะในด้านการสอน 15 ข้อ ทักษะ
 ในด้านภาวะนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 16 ข้อ ทักษะจิตวิทยาวิชาชีพครู 9 ข้อ
 ทักษะจิตวิทยาการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 9 ข้อ บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์
 15 ข้อ ค่าความหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือแบบความคงที่ภายในของครอนบาค
 ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์แยกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่าง
 ทั้ง 4 กลุ่ม ดังกล่าว โดยนำค่าตอบจากแบบสำรวจของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมา
 คำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์การกระจาย
 แล้วทำการวิเคราะห์หาตัวประกอบโดยวิธีตัวประกอบภาพพจน์และหมุนแกนตัวประกอบ
 แบบอโรทอนอดด้วยวิธีแวนแม็กซ์ ทำการวิเคราะห์หาตัวประกอบ 2 ครั้ง จนได้
 โครงสร้างตัวประกอบของสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนตามการ
 รับรู้ของตนเอง อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ ผู้บริหาร และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์
 วิชาชีพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๖ ๖
ชอคนพบ

ตัวประกอบที่สำคัญของสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนตาม การรับรู้ของผู้บริหาร พบว่ามีตัวประกอบที่สำคัญ 5 ตัวประกอบ เรียงลำดับตาม ค่าผลรวมของความแปรปรวนรวมกันจากมากไปหาน้อย และใน แต่ละตัวประกอบได้จัด เรียงตัวแปรตามน้ำหนักตัวประกอบ ดังต่อไปนี้

ตัวประกอบที่ 1 "บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์และทัศนคติต่อวิชาชีพครู" ประกอบด้วย 10 ตัวแปร ดังนี้

1. มีความซื่อสัตย์และยุติธรรม
2. เป็นคนตรงต่อเวลา
3. มีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพครู
4. มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความเป็นผู้นำ
5. มีความสุขุมรอบคอบ
6. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย
7. มีความสุขในการปฏิบัติงานครู สนใจใฝ่หาความรู้ใหม่อยู่เสมอ

เพื่อปรับปรุงการสอนของตน

8. มีความรัก และศรัทธาในวิชาชีพครู
9. เป็นคนอกทน ชยันต์แข็ง
10. ถือว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติสูง เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ตัวประกอบที่ 2 "ทักษะการสอน" ประกอบด้วย 8 ตัวแปร ดังนี้

1. สามารถโยงความสัมพันธ์ของบทเรียนเก่ากับบทเรียนใหม่ได้
2. สามารถสรุปผลการเรียนได้ตรงตามจุดประสงค์ของ

บทเรียน

3. มีความสามารถในการส่งเสริมให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน
4. มีความสามารถในการตั้งคำถาม
5. มีความสามารถในการนำเข้าสู่บทเรียน และเร้าความสนใจของผู้เรียน
6. มีความสามารถในการควบคุมชั้นเรียน
7. สามารถผลิต เลือกใช้ และบำรุงรักษา สื่อการสอนได้อย่างเหมาะสม
8. มีความสามารถในการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูให้แก่ศิษิต

ตัวประกอบที่ 3 "ทัศนคติต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ"
ประกอบด้วย 7 ตัวแปร ดังนี้

1. เห็นความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพว่ามีประโยชน์ต่อนิสิต
2. มีความกระตือรือร้นและสนใจให้การนิเทศแก่นิสิต
3. รับฟังความคิดเห็นและให้โอกาสนิสิตได้ลองใช้วิธีการของตนเองบ้าง เพื่อให้เกิดความมั่นใจ

4. มีความตั้งใจที่จะสอนนิสิตให้เป็นผู้ถึงพร้อมทั้งความรู้และจรรยาบรรณของครู
5. ยอมรับวิธีจัดการเรียนการสอนแบบใหม่
6. สนใจศึกษาจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก
7. มีความสุขในการนิเทศ

ตัวประกอบที่ 4 "ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและหลักสูตร"
ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรระดับการศึกษาที่นิเทศนิสิต
2. มีความรอบรู้ทั่วทั้งในสาขาวิชาที่นิเทศ
3. มีความรู้อย่างลึกซึ้ง ถูกต้อง แม่นยำ และทันสมัยในเนื้อหาวิชาที่นิเทศ

4. มีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรทั่วไป
5. มีความสามารถนำทฤษฎีการเรียนรู้หลักจิตวิทยา และพัฒนาการของเด็กมาใช้ได้เป็นอย่างดีในการ เรียนการสอน

ตัวประกอบที่ 5 "ทักษะการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ" ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ดังนี้

1. สามารถให้คำปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศฝ่ายคณะ
2. มีความสามารถในการสาธิตการสอน
3. มีความสามารถวางแผนปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตและอาจารย์นิเทศฝ่ายคณะ
4. สามารถจัดให้มีการประชุมสัมมนา ร่วมกับนิสิตภายหลังสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตัวประกอบที่สำคัญของสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียน ตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศฝ่ายคณะ พบว่า มีตัวประกอบที่สำคัญ 7 ตัวประกอบ เรียงลำดับตามความถี่รวมของความแปรปรวนรวมกัน จากมากไปหาน้อย และในแต่ละตัวประกอบได้จัดเรียงตัวแปรตามน้ำหนักตัวประกอบดังต่อไปนี้

ตัวประกอบที่ 1 "ทัศนคติต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและทอวิชาชีพครู" ประกอบด้วย 12 ตัวแปร ดังนี้

1. รับฟังความคิดเห็นและให้โอกาสนิสิตได้ลงใจใช้วิธีการของตนเองบ้างเพื่อให้เกิดความมั่นใจ

2. มีความกระตือรือร้นและสนใจให้การนิเทศแก่นิสิต
3. ยอมรับวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่
4. ให้เกียรติแก่นิสิตในฐานะเป็นครูคนหนึ่ง
5. พยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้เกิดขึ้นกับบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

6. เห็นความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาที่มีประโยชน์ต่อนิสิต

7. ให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้ร่วมงานและนิสิตอยู่เสมอ
8. ไม่นำนิสิตไปเปรียบเทียบกับนิสิตหัง
9. ติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวงการศึกษาย่างสม่ำเสมอ
10. มีความสุขในการปฏิบัติงานครู สนใจใฝ่หาความรู้ใหม่อยู่เสมอ

เพื่อปรับปรุงการสอนของตน

11. ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นด้วยความเต็มใจ
12. ประพฤติตนมีศีลธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนหรือนิสิต

ตัวประกอบที่ 2 "ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและหลักสูตร และทักษะการสอน" ประกอบด้วย 9 ตัวแปร ดังนี้

1. มีความรู้อย่างลึกซึ้ง ถูกต้อง แม่นยำ และทันสมัยในเนื้อหาวิชาที่นิเทศ
2. มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและการประเมินผลการเรียน

การสอน

3. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรระดับการศึกษาที่นิเทศนิสิต
4. มีความรอบรู้ทั่วทั้งในสาขาวิชาที่นิเทศ
5. มีความสามารถในการใช้ทักษะในการสอน และวิธีสอนแบบต่างๆได้

เป็นอย่างดี

6. มีความสามารถนำทฤษฎีการเรียนรู้หลักจิตวิทยา และพัฒนาการของเด็กมาใช้ได้เป็นอย่างดีในการเรียนการสอน

7. สามารถเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละบทเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาของการเรียนการสอนในรายวิชาได้

8. มีความสามารถในการเตรียมการสอน และเขียนบันทึกการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

9. มีความสามารถในการจัดเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนและท้องถิ่น

ตัวประกอบที่ 3 "ทักษะการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ" ประกอบด้วย
7 ตัวแปร ดังนี้

1. มีความสามารถในการตรวจแก้ไขบันทึกการสอนล่วงหน้าก่อนนิเทศสอน
2. สามารถแนะนำและให้คำปรึกษาในเรื่องการควบคุมชั้นเรียน
3. สามารถแนะนำการเตรียมการสอนและการทำบันทึกการสอน
4. สามารถแนะนำเทคนิคการสอนแก่นิสิตได้
5. สามารถชี้ปัญหาให้นิสิตเห็นอย่างชัดเจน พร้อมทั้งเสนอแนะข้อแก้ไข
เป็นลายลักษณ์อักษร ประกอบการนิเทศหลังการสอน
6. มีความสามารถในการวัด และประเมินผลการเรียนการสอนตรงตาม
จุดประสงค์ เจริญพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้
7. มีความสามารถในการควบคุมชั้นเรียน

ตัวประกอบที่ 4 "ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหลักสูตรการนิเทศการ
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ" ประกอบด้วย 8 ตัวแปร ดังนี้

1. มีความสามารถวางแผนปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตและอาจารย์นิเทศก์
ฝ่ายคณะ
2. สามารถให้คำปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ
3. มีความรู้ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการสร้างและพัฒนาหลักสูตร
4. มีความรู้ในวัตถุประสงค์ หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตรทั่วไป
5. สามารถแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร คู่มือประกอบ
การสอน พร้อมทั้งคว้าว้าความรู้และแหล่งสื่อการสอน
6. สนใจศึกษาจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก
7. มีความรู้ความเข้าใจความหมายของหลักสูตร
8. เป็นผู้ประสานงานที่ดี

ตัวประกอบที่ 5 "ความสนใจในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ"
ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ดังนี้

1. มีความสุขในการนิเทศ
2. เต็มใจทำหน้าที่อาจารย์นิเทศก์
3. ติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

อยู่เสมอ

4. มีความรู้ในวิชาอื่นที่สัมพันธ์กับวิชาที่นิเทศนิสิต
5. มีความร่าเริงแจ่มใสที่จะนิเทศนิสิต
6. มีความรู้ความสามารถในการเลือกหนังสือแบบเรียน และหนังสือประกอบอื่น ๆ ได้เหมาะสมกับสติปัญญาความสามารถของผู้เรียน

ตัวประกอบที่ 6 "บุคลิกภาพ" ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ดังนี้

1. เป็นคนอกทน ขยันขันแข็ง
2. แต่งกายเรียบร้อย
3. มีความซื่อสัตย์และยุติธรรม
4. เป็นคนตรงต่อเวลา
5. มีความกระตือรือร้นต่อการสอน

ตัวประกอบที่ 7 "มนุษยสัมพันธ์" ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ดังนี้

1. วางตัวได้เหมาะสมกับบุคคลต่างเพศและวัย
2. ทักทายเราๆ นานี้ๆ ไม่นินทาว่าร้ายคนอื่น
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความเป็นผู้นำ
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ตัวประกอบที่สำคัญของสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ตาม
การรับรู้ของ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน พบว่า มีตัวประกอบที่สำคัญ

4. ตัวประกอบ เรืองลำดับตามค่าผลรวมของความแปรปรวนร่วมก็มาจากมากไปหาน้อย และในแต่ละตัวประกอบได้จัดเรียงตัวแปรตามน้ำหนักตัวประกอบ ดังต่อไปนี้

ตัวประกอบที่ 1 "ความเป็นอาจารย์นิเทศก์" ประกอบด้วยตัวแปรด้านบุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ ทักษะติดต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและทอวิชาชีพครู ทั้งหมด 25 ตัวแปร ดังนี้

1. เข้าใจและยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. เห็นความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพว่ามีประโยชน์ต่อนิสิต
3. รับฟังความคิดเห็นและให้โอกาสนิสิตได้ลงใช้วิธีการของตนเองบ้าง เพื่อให้เกิดความมั่นใจ

4. ให้เกียรติแก่นิสิตในฐานะเป็นครูคนหนึ่ง
5. ให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้ร่วมงานและนิสิตอยู่เสมอ
6. ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นด้วยความเข้าใจ
7. พுகจาโทษเราะ น้าฟัง ไม่นินทาว่าร้ายคนอื่น
8. วางตัวได้เหมาะสมกับบุคคลต่างเพศและวัย
9. มีความกระตือรือร้นและสนใจให้การนิเทศแก่นิสิต
10. สนใจศึกษาจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก
11. เป็นผู้ประสานงานที่ดี
12. พยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้เกิดขึ้นกับ

บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

13. มีความตั้งใจที่จะสอนนิสิตให้เป็นผู้ถึงพร้อมทั้งความรู้และจรรยาบรรณของครู

14. ยอมรับวิถีจัดการเรียนการสอนแบบใหม่
15. มีอารมณ์ขัน สนุกสนาน ง่าย เรือง ยิ้มแย้มแจ่มใส
16. ติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวงการศึกษาย่างสม่ำเสมอ
17. ประพฤติตนมีศีลธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนหรือนิสิต

18. มีความสุขในการปฏิบัติงานครู สนใจใฝ่หาความรู้ใหม่อยู่เสมอ เพื่อปรับปรุงการสอนของตน

19. เป็นคนตรงต่อเวลา
20. มีความรู้ในวิชาอื่นที่สัมพันธ์กับวิชาที่นิเทศนิสิต
21. มีความกระตือรือร้นต่อการสอน
22. ไม่นำนิสิตไปเปรียบเทียบกันให้นิสิตฟุ้ง
23. มีความสุขในการนิเทศ
24. สามารถประเมินผลการสอนของนิสิตอย่างยุติธรรมและแม่นยำ
25. มีความสามารถในการใช้แรงจูงใจและเสริมแรงแก่นิสิต

ตัวประกอบที่ 2 "ทักษะการสอน" ประกอบด้วย 7 ตัวแปร ดังนี้

1. สามารถโยงความสัมพันธ์ของบทเรียนเก่ากับบทเรียนใหม่ได้
2. สามารถสรุปผลการเรียนได้ตรงตามจุดประสงค์ของบทเรียน
3. มีความสามารถในการส่งเสริมให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน
4. มีความสามารถในการคุมชั้นเรียน
5. สามารถผลิตสื่อที่ใช้ และบำรุงรักษา สื่อการสอนได้อย่างเหมาะสม
6. มีความสามารถในการตั้งคำถาม
7. มีความสามารถในการวัด และประเมินผลการเรียนการสอนตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

ตัวประกอบที่ 3 "ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและหลักสูตร" ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ดังนี้

1. มีความรู้อย่างลึกซึ้ง ถูกต้อง แม่นยำ และทันสมัยในเนื้อหาวิชาที่นิเทศ
2. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรระดับการศึกษาที่นิเทศนิสิต
3. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรทั่วไป

4. มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน
การสอน

5. มีความรู้รอบตัวดีในสาขาวิชาที่นิเทศ

6. มีความสามารถในการใช้ทักษะในการสอน และวิธีการสอนแบบ
ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

ตัวประกอบที่ 4 "ทักษะการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ"
ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ดังนี้

1. มีความสามารถวางแผนปฏิบัติงานร่วมกับนิสิต และอาจารย์นิเทศก์
ฝ่ายคณะ
2. มีความสามารถจัดการประชุมนิเทศ แก่นิสิตที่เกี่ยวกับสภาพโรงเรียน
สภาพนักเรียน และชุมชน
3. สามารถให้คำปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ
4. สามารถแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรคู่มือประกอบ
การสอน แหล่งค้นคว้าความรู้ และแหล่งสื่อการสอน
5. สามารถจัดให้มีการประชุมสัมมนา ร่วมกับนิสิตภายหลังสิ้นสุดการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพ

ตัวประกอบที่สำคัญของสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน
ตามการรับรู้ของ นิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่ามี ตัวประกอบที่สำคัญ
5 ตัวประกอบ เรียงลำดับตามค่าผลรวมของความแปรปรวนรวมกัน จากมากไปหาน้อย
และในแต่ละตัวประกอบได้จัดเรียงตัวแปรตามน้ำหนักตัวประกอบ ดังต่อไปนี้

ตัวประกอบที่ 1 "ทักษะการสอน" ประกอบด้วย 18 ตัวแปร ดังนี้

1. สามารถวิเคราะห์และเลือกวิธีการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา
2. มีความสามารถในการนำเข้าสู่บทเรียน และเร้าความสนใจของ
ผู้เรียน
3. มีความสามารถในการจัดเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน
ให้เหมาะสมกับนักเรียนและท้องถิ่น
4. สามารถอธิบายบทเรียนโดยใช้ภาษากระชับรัดกุมเข้าใจง่าย และ
ยกตัวอย่างได้เหมาะสมสัมพันธ์กับชีวิตจริง
5. มีความสามารถในการส่งเสริมให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน
6. มีความสามารถนำทฤษฎีการเรียนรู้นักจิตวิทยา และพัฒนาการ
ของเทคนิควิธีได้เป็นอย่างดีในการเรียนการสอน
7. สามารถสรุปผลการเรียนได้ตรงตามจุดประสงค์ของบทเรียน
8. สามารถเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละบทเรียนให้สอดคล้อง
กับเนื้อหาของการเรียนการสอนในรายวิชาได้
9. สามารถโยงความสัมพันธ์ของบทเรียนเก่ากับบทเรียนใหม่ได้
10. มีความสามารถในการเตรียมการสอน และเขียนบันทึกการสอน
อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
11. สามารถผลิตสื่อเลือกใช้ และบำรุงรักษา สื่อการสอนได้อย่างเหมาะสม
12. มีความสามารถในการส่งเสริมให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน
13. มีความสามารถในการวัด และประเมินผลการเรียนการสอนตรง
ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้
14. มีความสามารถในการใช้ทักษะในการสอน และวิธีสอนแบบต่าง ๆ
ได้เป็นอย่างดี
15. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรทั่วไป
16. มีความสามารถในการควบคุมชั้นเรียน
17. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรระดับการศึกษาที่นิเทศนิสิต

18. มีความรอบรู้ทั่วทิศ ในสาขาวิชาที่นิเทศ

ตัวประกอบที่ 2 "ทัศนคติต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและหลักสูตร" ประกอบด้วย 13 ตัวแปรดังนี้

1. เต็มใจทำหน้าที่อาจารย์นิเทศ
2. ติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพอยู่เสมอ
3. เข้าใจและยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. มีความสุขในการนิเทศ
5. เป็นผู้ประสานงานที่ดี
6. มีความรู้อย่างเพียงพอที่จะนิเทศนิสิต
7. ให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้ร่วมงานและนิสิตอยู่เสมอ
8. วางตัวได้เหมาะสมกับบุคคลต่างเพศและวัย
9. มีความรู้ความสามารถในการเลือกหนังสือแบบเรียนและหนังสือ ประกอบอื่น ๆ ได้เหมาะสมกับสติปัญญา ความสามารถของผู้เรียน
10. ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นด้วยความเต็มใจ
11. มีความรู้ในวิชาอื่นที่สัมพันธ์กับวิชาที่นิเทศนิสิต
12. ไม่นำนิสิตไปเปรียบเทียบกันให้นิสิตฟัง
13. มีความรู้ความสามารถ วิเคราะห์ วิจัย และปรับปรุงคัดแปลง หลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน

ตัวประกอบที่ 3 "ความเป็นอาจารย์นิเทศ" ประกอบด้วย 10 ตัวแปรดังนี้

1. ให้เกียรติแก่นิสิตในฐานะเป็นครูคนหนึ่ง
2. มีความกระตือรือร้นและสนใจให้การนิเทศแก่นิสิต
3. ยอมรับวิธีจัดการเรียนการสอนแบบใหม่

4. สามารถประเมินผลการสอนของนิสิตอย่างยุติธรรมและแม่นยำ
5. เห็นความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ว่ามีประโยชน์ต่อนิสิต
6. สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตน ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วน
7. สามารถแนะนำและให้คำปรึกษาในเรื่องการควบคุมชั้นเรียน
8. พยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้เกิดขึ้น

กับบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

9. สามารถชี้ปัญหาให้นิสิตเห็นอย่างชัดเจน พร้อมทั้งเสนอแนะข้อแก้ไข เป็นลายลักษณ์อักษร ประกอบการนิเทศหลังการสอน
10. มีความสามารถในการใช้แรงจูงใจ และเสริมแรงแก่นิสิต

ตัวประกอบที่ 4 "บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์" ประกอบด้วย 7 ตัวแปร

ดังนี้

1. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย
2. เป็นคนอกทน ชยันตั้นแข็ง
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความเป็นผู้นำ
4. มีความสุขุมรอบคอบ
5. มีความริเริ่มสร้างสรรค์
6. ประพฤติตนที่มีศีลธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนหรือนิสิต
7. มีอารมณ์ขัน สนุกสนาน ร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส

ตัวประกอบที่ 5 "ทักษะการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ"

ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ดังนี้

1. มีความสามารถวางแผนปฏิบัติงานร่วมกับนิสิต และอาจารย์นิเทศก์
-
- ฝ่ายคณะ
2. มีความสามารถจัดการประชุมนิเทศแก่นิสิตเกี่ยวกับสภาพโรงเรียน สภาพนักเรียนและชุมชน

3. สามารถให้คำปรึกษาหารือกับอาจารย์ในเทศน์ฝ่ายคณะ
4. สามารถจัดให้มีการประชุมสัมมนา ร่วมกับนิสิตภายหลังสิ้นสุด
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
5. สามารถแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางตัวที่เหมาะสม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปข้อค้นพบ ตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ทั้งแสดงรายละเอียดในตารางที่ 32

ตารางที่ 32 ตัวประกอบของสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนที่วิเคราะห์ได้จากการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง
เรียงตามค่าความแปรปรวนร่วมกันจากมากไปหาน้อย

ผู้บริหาร	อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ	อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน	นิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
1. บุคลิกภาพมนุษยสัมพันธ์ และทัศนคติต่อวิชาชีพครู	1. ทัศนคติต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และต่อวิชาชีพครู	1. ความเป็นอาจารย์นิเทศก์	1. ทักษะการสอน
2. ทักษะการสอน	2. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและหลักสูตร และทักษะการสอน	2. ทักษะการสอน	2. ทัศนคติต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและหลักสูตร
3. ทัศนคติต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	3. ทักษะการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	3. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและหลักสูตร	3. ความเป็นอาจารย์นิเทศก์

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ผู้บริหาร	อาจารย์พิเศษฝ่ายคณะ	อาจารย์พิเศษฝ่ายโรงเรียน	นิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
4. ความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาวิชา และ หลักสูตร	4. ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ หลักสูตรการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ	4. ทักษะการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ	4. บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์
5. ทักษะการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ	5. ความสนใจในการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ 6. บุคลิกภาพ 7. มนุษยสัมพันธ์		5. ทักษะการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบของตัวประกอบของสมรรถภาพที่สำคัญของอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียน โดยศึกษาจากวรรณคดี งานวิจัย และข้อมูลจากการศึกษานำไว้ 4 ด้าน คือ สมรรถภาพด้านพุทธิปัญญา สมรรถภาพด้านปฏิบัติการ สมรรถภาพด้านจิตอาารมณ์ และสมรรถภาพด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งประกอบด้วย 6 ตัวประกอบ คือ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและหลักสูตร ทักษะการสอน ทักษะการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทักษะการติดต่อวิชาชีพครู ทักษะการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ปรากฏว่า ตัวประกอบของสมรรถภาพที่สำคัญของอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครอบคลุมทั้ง 6 ตัวประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจม เอ บัชเชอร์ (Butcher 1966 : 1682-1683 A.) ที่ว่า อาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนที่จะทำหน้าที่ดีจะต้องเป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู สนใจเด็กวัยรุ่น มีความกระตือรือร้น เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน และในด้านการสอนนี้ ได้ขอเช่นเดียวกันกับ แคน บอย คุก (Cooke 1960 : 3645 A.) โรเบิร์ต คัมบิว ริคกี้ (Ricky 1968 : 69-70) และโรเบิร์ต อี คอลตัน (Dalton 1959 : 891 A) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับข้อเสนอของสมบัติ แสงรุ่งเรือง และประดม แสงสว่าง (2521 : 28-29) พวงรัตน์ ไชยศิริ และคนอื่น ๆ (2520 : 7) เกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียน ว่าต้องมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู มีความสนใจที่จะช่วยเหลือในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตอย่างแท้จริง เห็นความสำคัญและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการนิเทศการสอน มีประสบการณ์ในการสอน เป็นผู้ที่มีสัมพันธภาพระหว่างมนุษย์ มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ และยังสอดคล้องกับข้อเสนอของออกโท เจ ธิปลา (Otto J. Khipla อ้างถึงใน ชศรี สุวรรณโชติ 2521 : 50) ว่าอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนที่ดีต้องเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี เป็นคนแจ่มใส มีความกระตือรือร้น และสามารถเข้ากับคนอื่นได้ คือเป็นคนที่มนุษยสัมพันธ์นั่นเอง

ตัวประกอบทั้ง 6 ตัวประกอบนี้ จัดได้ว่าเป็นสมรรถภาพที่สำคัญของ
 อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน เพราะจากข้อเสนอของทวงรัตน์ ไชยศิริและ
 คณะ (2520 : 6-7) ที่จำแนกบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่าย
 โรงเรียนออกเป็น 3 ด้าน คือ บทบาทด้านประชาสัมพันธ์ ผู้ที่จะทำหน้าที่ด้าน
 ประชาสัมพันธ์จะต้องเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี เพราะจะต้องติดต่อกับบุคคลากรหลายฝ่าย
 คืออาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ ผู้บริหาร นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รวมทั้งผู้ร่วมงาน
 ที่เป็นครูในโรงเรียน บทบาทที่สอง คือบทบาทด้านเป็นผู้นิเทศงานทางวิชาการ ผู้ที่
 จะนิเทศงานวิชาการได้ก็จะต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาและหลักสูตรวิชาที่จะนิเทศ
 นอกจากนี้ยังต้องมีความสนใจ มีความกระตือรือร้นและมีประสบการณ์ในการนิเทศ
 บทบาทที่สาม คือบทบาทในด้านการเป็นผู้อำนวยการ และประสานงาน อาจารย์นิเทศก์
 ฝ่ายโรงเรียน จึงต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และในฐานะที่อาจารย์นิเทศก์ฝ่าย
 โรงเรียนเป็นครู จึงต้องมีทักษะการสอน มีความรู้ในเนื้อหาวิชาและหลักสูตร
 นอกจากนี้ยังต้องมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เพื่อจะได้ปลูกฝังความรักความศรัทธา
 ในวิชาชีพครูแก่นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ผลการศึกษาข้อมูลตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ พบว่า
 ตัวประกอบของสมรรถภาพที่สำคัญของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน คือ ทัศนคติ
 ต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทัศนคติต่อวิชาชีพครู ความรู้ความเข้าใจ
 ในเนื้อหาวิชาและหลักสูตรทักษะการสอน ทักษะการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
 ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหลักสูตรการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความ
 สนใจในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ บุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ ตัวประกอบ
 ที่เพิ่มขึ้นมาคือความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหลักสูตรการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
 และความสนใจในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตัวประกอบแรกเป็นสมรรถภาพ
 ด้านพุทธิปัญญา แสดงว่า นอกจากความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและหลักสูตรแล้ว
 อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนควร จะมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหลักสูตรการนิเทศ
 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คณะ มอช ถูก

(Cooke 1960 : 3645A) ว่า อาจารย์นิเทศน์ฝ่ายโรงเรียนควรมีจุดยืนอย่าง
น้อยปรีชาญาณ และเคยเรียนวิชาการนิเทศการสอน และยังคงคล้องกับข้อเสนอแนะ
ของฟลอเรนซ์ บี สเตรทเมเยอร์ และมาร์กาเรท ลินเซีย (Stratemayer
Lindsay 1938 : 502) เกี่ยวกับหน้าที่ของอาจารย์นิเทศน์ฝ่ายโรงเรียนว่าควร
ศึกษาหลักสูตรของวิทยาลัยโดยทั่ว ๆ ไป และโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อ
ความเข้าใจและมีความเชี่ยวชาญในการทำงานนิเทศการสอน ส่วนตัวประกอบ ความ
สนใจในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จักอยู่ในสมรรถภาพค่านิยม ซึ่ง
เป็นสมรรถภาพที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้รับงานค่านิยม เพราะถ้าอาจารย์นิเทศน์ฝ่าย
โรงเรียนที่รับงานนิเทศด้วยความไม่เต็มใจ และไม่อุทิศตนเพื่อการนิเทศการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพ ย่อมจะทำให้การฝึกของนักศึกษาไม่ไคลผล ซึ่งสอดคล้องกับข้อ
เสนอของ สมบัติ แสงรุ่งเรือง และประณม แสงสว่าง (2521 : 28-29) พรวิทย์
ไชยศิริ และคนอื่น ๆ (2520 : 7) และจากคู่มือการฝึกสอนของวิทยาลัยครู
จันทร์เกษม (2522 : 14) ว่า อาจารย์นิเทศน์ฝ่ายโรงเรียนควรมีความสนใจที่
จะช่วยเหลือในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตอย่างแท้จริง เห็นความสำคัญและ
พร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการนิเทศการสอน และยังคงคล้องกับข้อเสนอแนะของ
ฟลอเรนซ์ บี สเตรทเมเยอร์ และมาร์กาเรท ลินเซีย (Stratemayer Lindsay
1958 : 7) ที่ว่าอาจารย์นิเทศน์ฝ่ายโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความสนใจอย่าง
แท้จริงในงานค่านิยมศึกษา โดยอุทิศเวลาและปฏิบัติงานด้วยความพากเพียร ให้
ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดและอย่างมีประสิทธิภาพในการประสานงานร่วมกับนิสิต
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้หรือรับรู้และให้ความร่วมมือ
กับงานประสบการณ์วิชาชีพ รวมทั้งงานค่านิยมศึกษาทั้งโปรแกรม

ผลการศึกษารวมอรรถการรับรู้ของอาจารย์นิเทศน์ฝ่ายโรงเรียน พบว่า
ตัวประกอบของสมรรถภาพที่สำคัญของตนเอง คือ ความเป็นอาจารย์นิเทศน์ ทักษะ
การสอน ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและหลักสูตร ทักษะการนิเทศการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับตัวประกอบความเป็นอาจารย์นิเทศน์นั้น ประกอบด้วย
ตัวประกอบค่านิยมค่านิยมค่านิยมการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และทฤษฎีทฤษฎี

บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ รวมกันปรากฏเป็นตัวประกอบเกี่ยว แสดงว่า อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน มีความเห็นว่า ผู้ที่จะทำหน้าที่นิเทศการสอนนั้น จะต้องมีความลักษณะของความเป็นอาจารย์นิเทศ คือเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ถือการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยให้ความช่วยเหลือนิสิตอย่างเต็มที่ เห็นความสำคัญของงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และมีทัศนคติที่ถือวิชาชีพครู รักการสอน พยายามที่จะปลูกฝังทัศนคติที่ถือวิชาชีพครูให้แก่นิสิต นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ดังที่ โรเบิร์ต แอล แคทซ์ (Robert L. Katz อ้างถึงใน กังวอ เอี่ยมสำอางค์ 2516 : 28) ได้กล่าวถึงทักษะในค่านิยมมนุษยสัมพันธ์ไว้ว่า เป็นทักษะที่เกี่ยวกับความสามารถของผู้นิเทศที่จะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งจะต้องสร้างความร่วมมือร่วมใจให้เกิดขึ้นในกลุ่ม สายันท์ จันทรวีภาสวงศ์ (2520 : 11-17) แนะนำว่า ผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะต้องถึงพร้อมด้วย 2 แนวทาง คือ การเรียนรู้ทำความเข้าใจคนอื่น และการเรียนรู้ทำความเข้าใจและปรับปรุงตนเอง แล้วปรับสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ทั้งสองแนวทางเข้าด้วยกัน กล่าวโดยสรุปแล้ว อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนคงมีความเห็นว่า หน้าที่ของตนเองคือ ครูสอน เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการสอน จึงต้องทำหน้าที่พร้อมกัน 2 อย่างในเวลาเดียวกัน ตัวประกอบด้านทัศนคติต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทัศนคติต่อวิชาชีพครู บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ จึงปรากฏออกมารวมเป็นตัวประกอบเกี่ยวคือ ตัวประกอบความเป็นอาจารย์นิเทศ

สำหรับข้อมูลตามการรับรู้ของนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า ตัวประกอบของสมรรถภาพที่สำคัญของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน คือ ทักษะการสอน ทัศนคติต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและหลักสูตร ความเป็นอาจารย์นิเทศ บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ และทักษะการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งคล้ายกับข้อมูลตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน กล่าวคือ ข้อมูลปรากฏ

ตัวประกอบความเป็นอาจารย์นิเทศ ซึ่งได้รวมลักษณะต่างๆที่อาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนควรจะมีไว้ด้วยกันอาจเป็นเพราะว่านิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพต้องทำงานร่วมกับอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนเป็นเวลา 12 สัปดาห์ ตัวนิสิตเองยังไม่มีประสบการณ์จึงต้องการความช่วยเหลือจากอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนเป็นอย่างมาก แต่ขอปรากฏว่าอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนมีประสบการณ์น้อย งานประจำมีมาก จึงไม่มีเวลาและความสามารถในการนิเทศเพียงพอ กังงานวิจัยของ นาทยา ภัทรแสงไทย (2518) ทิศวง ขรรณพินทา (2519) โกเมน ชีรนรเศรษฐ์ (2521) วิชชา ชัยพงษ์ (2521) และจินตนา สุนทรวิภาต (2522) นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพจึงอยากให้อาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียน มีลักษณะของความเป็นอาจารย์นิเทศ เพื่อให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือแก่นิสิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากตารางที่ 32 พบว่า ข้อมูลตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 ได้ตรงกันว่า ตัวประกอบของสมรรถภาพที่สำคัญของอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียน คือ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและหลักสูตร ทักษะการสอน และทักษะการนิเทศ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตัวประกอบด้านทัศนคติต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ เป็นตัวประกอบที่พบตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์นิเทศฝ่ายคณะ และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตัวประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพพบเฉพาะตามการรับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศฝ่ายคณะ สำหรับตัวประกอบที่พบตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศฝ่ายคณะเพียงกลุ่มเดียวคือ ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหลักสูตร การนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ ความสนใจในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นอกจากนี้ตัวประกอบด้านความเป็นอาจารย์นิเทศ เป็นตัวประกอบที่พบตามการรับรู้เฉพาะในกลุ่มอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียน และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่า ข้อมูลตามการรับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนมีลักษณะคล้ายกันคือ สมรรถภาพด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์กับสมรรถภาพด้านจิตอารมณ์ปรากฏในตัวประกอบเดียวกันและเป็นตัวประกอบแรกตามด้วยสมรรถภาพด้านปฏิบัติการ

คือ ทักษะการสอน อันตีบท้อมมาเป็นสมรรถภาพด้านทฤษฎีปัญหา และอันตีบท้อมท้ายคือ ทักษะการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งเป็นสมรรถภาพด้านปฏิบัติการ การที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองได้ผลคล้ายกัน อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์ ฝ่ายโรงเรียนร่วมปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานเดียวกัน มีปรัชญาและนโยบาย การทำงานเหมือนกัน มีความใกล้ชิดและสนิทสนมกันมากกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น จึงมีความคิดเห็นในลักษณะเดียวกัน โดยให้ความสำคัญแก่ตัวประกอบด้านบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ก่อน เนื่องจากอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนต้องมีการติดต่อ ประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะและนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพตลอด 12 สัปดาห์ บุคลิกภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนจึงเป็นสิ่งแรกที่จะสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นแก่อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะและนิสิต ซึ่งตรงกับแนวคิด ของ ออทโท เจ ชิปลา (Otto J. Shipla อ้างถึงใน ชุศรี สุวรรณโรจน์ 2521 : 50) ที่ว่า ลักษณะของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนที่ดีคือ ควรจะเป็น ผู้มีบุคลิกภาพดี นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพื่อจะได้สร้างความร่วมมือร่วมใจให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งตรงกับแนวคิดของ คลาสส์ โรเจอร์ (Charles Roger อ้างถึงในวิรัช กิสสะ 2522 : 5) ที่ว่า สัมพันธภาพเป็น สิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะช่วยให้แนวทางด้านการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนา กระจายวงศ์ (2523) ที่พบว่า เทคนิค อันหนึ่งที่อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนใช้ให้ผลระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพคือ การทำงานใกล้ชิดกับนักศึกษาเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ ซึ่งก็ตรงกับความต้องการการนิเทศและความช่วยเหลือของนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย จากงานวิจัย ของประสาธ อ่อนอก (2523) ว่า ต้องการความเป็นกันเองของอาจารย์นิเทศก์ ฝ่ายโรงเรียน

ส่วนข้อมูลตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะจากตารางสรุป พบว่า ตัวประกอบของสมรรถภาพที่สำคัญของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ที่ปรากฏเป็นอันดับแรกคือ ทักษะการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและทอ

วิชาชีวิต ซึ่งจัดเป็นสมรรถภาพด้านจิตอาวรณ์ ดังก็คือสมรรถภาพด้านพุทธิปัญญา
 สมรรถภาพด้านปฏิบัติการ สุกท้ายคือ สมรรถภาพด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์
 ที่ประกอบที่ปรากฏต่างไปจากการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างอื่นคือความรู้ความสามารถ
 เกี่ยวกับหลักสูตรการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และความสนใจในการนิเทศ
 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นที่น่าสังเกตว่าตัวประกอบที่ปรากฏเพิ่มขึ้นมา ล้วน
 เกี่ยวข้องกับงานด้านกรนิเทศ อาจเนื่องมาจากว่าอาจารย์นิเทศฝ่ายคณะมีความ
 ชำนาญและประสบการณ์เกี่ยวกับการนิเทศมานาน จึงมีความเห็นว่าอาจารย์นิเทศ
 ฝ่ายโรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสอนมากกว่างานนิเทศ ยังขาดความชำนาญ
 เกี่ยวกับการนิเทศ จึงควรที่จะมีสมรรถภาพด้านความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
 หลักสูตรการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และสมรรถภาพด้านความสนใจใน
 การนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับสมรรถภาพด้านบุคลิกภาพและ
 มนุษยสัมพันธ์ ซึ่งปรากฏเป็นอันดับท้ายนั้น อาจเนื่องมาจากว่าอาจารย์นิเทศ
 ฝ่ายคณะมีภาระต่าง ๆ มาก ต้องดูแลนิสิตหลายคน ทำให้จำนวนครั้งที่ไปนิเทศ
 นิสิตน้อย ซึ่งตรงกับข้อสรุปของ สุจริต เพียรชอบ และอัจฉรา ประไพตระกูล
 (2522 : 27) ที่ว่า นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศ
 ของอาจารย์นิเทศฝ่ายคณะดังนี้คือ ต้องการให้อาจารย์นิเทศฝ่ายคณะมีภาระ
 ต่าง ๆ น้อยลง มีทัศนคติที่เสมอภาคกับอาจารย์นิเทศที่เต็มเวลา และควรประสานงาน
 กับอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนในด้านการนิเทศการสอน จากเหตุผลดังกล่าวแสดง
 ว่าอาจารย์นิเทศฝ่ายคณะไม่ค่อยมีเวลาที่จะไปพบปะหรือปรึกษานิสิตหรือกับอาจารย์
 นิเทศฝ่ายโรงเรียน จึงไม่เห็นความสำคัญของสมรรถภาพด้านบุคลิกภาพและ
 มนุษยสัมพันธ์ของอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนเท่าที่ควร ดังนั้น ตามการรับรู้
 ของอาจารย์นิเทศฝ่ายคณะ สมรรถภาพของอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนด้าน
 บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ จึงปรากฏอยู่ในอันดับสุดท้าย

และจากการตรวจสอบข้อค้นพบจะเห็นได้ว่า ตัวประกอบของสมรรถภาพ
 ของอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียน ตามการรับรู้ของนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์
 วิชาชีพ มีลักษณะต่างไปจากการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างอื่น โดยที่ตัวประกอบด้าน

ทักษะการสะเปาะกฎเป็นอันดับแรก อาจเนื่องมาจากจำนวนิสิทยังไม่เคยมีประสบการณ์ การสอนมาก่อน จึงเกิดปัญหาคำถามการใช้เทคนิคและกลวิธีในการสอน ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ สุกจิตต์ หนูนักดิ์ (2513) ประนอม เกษชัย (2518) และ พิสงว ธรรมพันทา (2519) นอกจากนี้ จากงานวิจัยของ สุจิตต์ เพียรชอบ และ อัจฉรา ประไพตระกูล (2522) และประสาธ อีอนอก (2523) ยังพบอีกว่า ความ ต้องการการนิเทศของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพคือ ด้านการเตรียมตัวสอน เทคนิค การสอน การใช้สื่อการสอน เป็นต้น ดังนั้น นิสิตจึงคาดหวังที่จะได้รับความ ช่วยเหลือด้านการศึกษาจากอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนเป็นอย่างมาก ตามการ รับรู้ของนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สมรรถภาพด้านทักษะการสอนจึง ปรากฏเป็นอันดับแรก แตกต่างไปจากการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างอื่น

หนึ่ง จากการหาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับการเก็บ รวบรวมข้อมูล กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มให้ความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจ น้อย กลุ่มตัวอย่างบางคนไม่ตั้งใจตอบแบบสำรวจและตอบไม่ครบทุกข้อ จึงทำให้ จำนวนแบบสำรวจที่สมบูรณ์น้อย อีกปัญหาหนึ่งคือตัวประกอบที่วิเคราะห์ได้มีค่า ความแปรปรวนรวมกันค่อนข้างต่ำ อาจเนื่องมาจากตัวแปรที่เป็นสมรรถภาพของ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ยังมีอีกมาก ซึ่งผู้วิจัยนำมาศึกษาไม่หมด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ซึ่งจัดว่า เป็นกลุ่มที่มีบทบาทโดยตรง และมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้น ตัวประกอบที่เป็นสมรรถภาพที่สำคัญของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนในข้อค้นพบ น่า จะเป็นตัวประกอบที่ใกล้เคียงกับสมรรถภาพที่แท้จริง ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่าย วิทยาลัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่า

1. อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ควรมีสมรรถภาพต่าง ๆ ดังนี้

1.1 มีความเป็นอาจารย์นิเทศก์ คือเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการฝึก
 ประสพการณวิชาชีพ ให้ความสนใจในงานนิเทศอย่างแท้จริง มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู
 เพื่อจะได้ปลูกฝังความรักความศรัทธาในวิชาชีพครูแก่นิสิต นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้ที่
 มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพื่อที่จะประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

1.2 มีทักษะในด้านการสอน สามารถวิเคราะห์และเลือกวิธีการสอน
 ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา สามารถวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตรงตาม
 จุดประสงค์

1.3 มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและหลักสูตร เพื่อที่จะแนะนำ
 นำนิสิตในการเตรียมเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับหลักสูตร

1.4 มีทักษะในการนิเทศการฝึกประสพการณวิชาชีพ ให้คำแนะนำ
 เกี่ยวกับการทำบันทึกการสอน การควบคุมชั้นเรียน เทคนิคการสอน และสามารถ
 สาระิการการสอนได้

2. โรงเรียนควรจะใช้เกณฑ์เหล่านี้ ในการแต่งตั้งอาจารย์นิเทศก์ฝ่าย
 โรงเรียน

3. ควรกำหนดสมรรถภาพที่อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนควรมี และกำหนด
 หน้าที่ความรับผิดชอบ ไว้ในคู่มือการจัดประสพการณวิชาชีพ เพื่อให้อาจารย์นิเทศก์
 ฝ่ายโรงเรียนยึดถือเป็นแนวปฏิบัติด้วย

4. ก่อนการฝึกประสพการณวิชาชีพ สถาบันผลิตครูควรจัดให้มีการสัมมนา
 อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนและผู้บริหาร เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการ
 ฝึกประสพการณวิชาชีพ รวมทั้งแนวปฏิบัติและความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการนิเทศ

5. การเตรียมอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และส่งเสริมสมรรถภาพ
 อาจารย์ได้หลายทางดังนี้

5.1 จัดอบรมวิชาการนิเทศการสอนและวิชาอื่น ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยว
 ข้องกับงานฝึกประสพการณวิชาชีพ โดยให้หน่วยกิตแล้วสามารถโอนหน่วยกิตมาใช้ได้
 เมื่อมีโอกาสศึกษาต่อในสถาบันผลิตครู

5.2 จักอบรมอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนโดยตรง เมื่อเสร็จสิ้นการอบรมแล้ว ก้อออกวุฒิบัตรรับรองให้ และอาจใช้คุณสมบัตินี้เป็นเกณฑ์ในการแต่งตั้งอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน โดยแต่งตั้งครูที่ได้รับวุฒิบัตรผ่านการอบรมมาแล้ว

5.3 ในสถาบันผลิตครู ควรมีหลักสูตรวิชา "การนิเทศการสอน" และใช้ป็นวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาครูทุกคน เพื่อเป็นการเตรียมอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เพียงแต่หาตัวประกอบที่สำคัญของสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยต่อไปควรวิจัยเพื่อประเมินหาสมรรถภาพที่ปฏิบัติจริงว่าอยู่ในระดับใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการหาวิธีที่จะเสริมสร้างสมรรถภาพต่างๆ ที่ยังไม่สมบูรณ์
2. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะสมรรถภาพร่วมที่สำคัญในการเป็นอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน งานวิจัยครั้งต่อไปจึงควรวิจัยเพื่อหาสมรรถภาพเฉพาะของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนในแต่ละสาขาวิชา และเปรียบเทียบกว่าอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนในแต่ละสาขาวิชา ยังขาดสมรรถภาพด้านใด เพื่อหาสาเหตุที่ใดจนเช่นนั้น
3. ควรทำการวิจัยหาสมรรถภาพที่สำคัญของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างจากสถาบันผลิตครูอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนยิ่งขึ้น